

The Aveilus of "Sefirah": Elevating our Humanity

I. Multiple Yahrzeits?!

1. שולחן ערוך - אורח חיים סימן תצג

(א) נוהגים שלא לישא אשה בין פסח לעצרת עד ל"ג לעומר, מפני שבאותו זמן מתו תלמידי רבי עקיבא

(ב) נוהגים שלא להסתפר עד ל"ג לעומר, שאומרים שאז פסקו מלמות

הגה - ומרבים בו קצת שמחה ואין אומרים בו תחנון

(ג) הגה - מיהו בהרבה מקומות נוהגים להסתפר עד ראש חדש אייר, ואותן לא יספרו מל"ג בעומר ואילך, אעפ"י

שמותר להסתפר בל"ג בעומר בעצמו.

2. ט"ז - שם ס"ק ב

ובודאי אין מנהגנו כדעה זו האחרונה כיון שאנו מסתפרים ומרבים קצת שמחה בל"ג בעומר ואלו לדיעה ראשונה אין שום מעלה ליום ל"ג בעומר והמנהג בכל המקומות שאין עושין נשואין אלא ביום ל"ג בעומר לא לפניו ולא לאחריו עד עצרת ואין לזה טעם וא"ת שאוחז בחומרי שניהם א"כ ביום ל"ג בעומר לא יסתפרו ולא יעשו נשואין מטעם השני. וי"ל דודאי העיקר שאחר ל"ג בעומר לא מתו ואפ"ה נוהגים קצת אבילות מחמת גזרת תנ"י שהיתה באשכנז בין פסח לעצרת כמו שמפורש ביוצרות ופיוטים שאנו אומרים בשבתות ההם שהם נתיסדו כמו קינות...

3. ערוך השולחן - שם ס"ק ה

ויש עוד מנהג שהאיסור נמשך גם אחר ל"ג בעומר עד עצרת או עד שלשה ימי הגבלה דלפי פשטא דגמרא יבמות שם נמשכה מיתתם עד העצרת ורק בל"ג בעומר בעצמו מותר נשואין ותספורת מפני שמוחזק לנו ליו"ט ומרבים בו קצת בסעודות ואומרים שביום זה לא מתו כלל ואח"כ חזרו ומתו ועוד דהוא לסימנא של"ג ימים מתו והימים מתחילין מן ב' דר"ח אייר ונמשך עד עצרת וגם ל"ג בעומר בעצמו נחשב בחשבון אע"פ שלא מתו ביום זה:

4. באור הלכה - שם

ביאור הענין דיש בזה שלש שיטות ונבאר שתיים מהן שנקטום הפוסקים לדינא. וזהו. שיטה אחת דתלמידי ר"ע מתו ל"ד יום... שיטה שניה הוא מה שאומרים בשם התוספות דתלמידי ר"ע מתו ל"ג ימים שלמים דהיינו ביום שאין אומרים תחנון לא מתו א"כ כשתוציא שבעת ימי הפסח דהיינו מיום שני של פסח ועוד ששה שבתות ושני ימים ר"ח אייר ויום אחד ר"ח סיון שלא מתו א"כ הרי נשארו ל"ג שלימין שמתו ולפ"ז מתו עד עצרת ולנגד אלו הל"ג ימים קבלו ישראל ע"ע קצת אבילות ל"ג ימים (אלא שיום אחד מהן יש להקל במקצת יום דהוא ככולו ובחרו ביום ל"ג בעומר ואולי מאיזה טעם. פמ"ג)...

II. The Original Source

5. תלמוד בבלי - מסכת יבמות דף סב עמוד ב

דתניא, רבי יהושע אומר: נשא אדם אשה בילדותו - ישא אשה בזקנותו, היו לו בנים בילדותו - יהיו לו בנים בזקנותו, שנאמר: בבקר זרע את זרעך ולערב אל תנח ירך כי אינך יודע אי זה יכשר הזה או זה ואם שניהם כאחד טובים; ר"ע אומר: למד תורה בילדותו - ילמוד תורה בזקנותו, היו לו תלמידים בילדותו - יהיו לו תלמידים בזקנותו, שנאמר:

בבקר זרע את זרעך וגו'.

אמרו: שנים עשר אלף זוגים תלמידים היו לו לרבי עקיבא, מגבת עד אנטיפרס, וכולן מתו בפרק אחד מפני שלא נהגו כבוד זה לזה, והיה העולם שמם, עד שבא ר"ע אצל רבותינו שבדרום, ושנאה להם ר"מ ור' יהודה ור' יוסי ורבי שמעון ורבי אלעזר בן שמוע, והם הם העמידו תורה אותה שעה. תנא: כולם מתו מפסח ועד עצרת. אמר רב חמא בר אבא, ואיתמא ר' חייא בר אבין: כולם מתו מיתה רעה. מאי היא? א"ר נחמן: אסכרה.

6. בית יוסף - סימן תצג

וכ"כ ג"כ הר"י ור"ן שויעב וז"ל שמעתי שיש במדרש שמתו מפסח עד פרוס העצרת והוא ט"ו יום קודם העצרת כאמרם (שקלים ג:ד) עד פרוס הפסח פרוס החג שהם חמשה עשר יום בניסן ובתשרי וכשתסיר חמשה עשר יום מארבעים ותשעה יום נשאר שששים וארבעה והנה הם שלשים ושלושה שלמים ומגלחים ביום ל"ד בבוקר כי מקצת היום ככולו

III. Speaking of Humanity

7. ערוך השולחן - אורח חיים סימן תפט

(ב) רוב הפוסקים הסכימו דספירה דבזמן הזה אינו אלא דרבנן שהרי עכשיו ליכא עומר, והספירה שבתורה הוא למנות מן קרבן עומר עד קרבן של שתי הלחם ועכשיו לא שייך זה [ר"ן שם] וכן משמע במנחות [סו.].

(ג) אבל לא כן דעת הרמב"ם בפ"ז מתמידין דין כ"ב וז"ל מצות עשה לספור שבע שבתות תמימות מיום הבאת העומר וכו' ומצוה זו על כל איש מישראל בכל מקום ובכל זמן ונשים ועבדים פטורין ממנה עכ"ל. ואע"ג דעתה אין קרבן י"ל דעיקר הספירה הוא למתן תורה כמו שמנו ישראל מקודם לפי המדרש שהבאנו אך הקב"ה צוה להביא קרבנות בתחלת המניין מעומר שעורים ובסופו מחטים להורות דבלתי התורה אנחנו כבהמות נדמה שמאכלן שעורים כמו שאמרו בסוטה [ט"ו:] שקרבן סוטה הוא מן השעורים היא עשתה מעשי בהמה לפיכך קרבנה מאכל בהמה ע"ש וכשקבלו התורה הוי דמות אדם להנה ולכן קרבנם מן החטים מאכל אדם ולכן צותה התורה למנות להקרבן אבל עיקר הכוונה הוא למתן תורה ולכן המצוה גם בזמן הזה [כנלע"ד]:

8. ספר הכוזרי - מאמר א אות לה

ובדין הענין השכלי התיחד המדבר מכל החיים. והתחייב ממנו תקון המדות... והמדינה והיו הנהגות ונמוסים מנהגיים.

9. פרשת בראשית פרק ב פסוק ז

וַיִּצְרֶה אֱלֹהִים אֶת הָאָדָם עֶפְרָא מִן הָאֲדָמָה וַיִּפַּח בְּאַפָּיו נִשְׁמַת חַיִּים וַיְהִי הָאָדָם לְנֶפֶשׁ חַיָּה:

10. תרגום אונקלוס - שם

וברא יי אלהים ית אדם עפרא מן ארעא ונפח באפוהי נשמתא דחיי והות באדם לרוח ממללא:

11. חפץ חיים - שמירת הלשון חלק א שער הזכירה פרק ג

שיתרון האדם מכל בעלי החיים הוא במה שהוסיף בו הקב"ה את נפש המדברת, כמו שכתוב ויפח באפיו נשמת חיים ויהי האדם לנפש חיה, ותרגם אונקלוס לרוח ממללא, וזהו רק אם הוא מתקן בכח הדבור אשר נתן לו הקב"ה. לא כן אם הוא משתמש בדיבורו לרע, הוא גרוע יותר מהבהמה אשר על הארץ, כי היא איננה מקלקלת על כל פנים. וזהו שדייק הכתוב מי האיש וגו' דאי לאו הכי אינו בכלל איש. ובפרט אם הוא בן תורה מינכר יותר גנותו בזה

IV. What did Rebbi Akiva's Students Actually Do Wrong?

12. מהרש"א - חידושי אגדות יבמות סב עמוד ב

מפני שלא נהגו כבוד זה לזה כו' ולא חש כ"א מהם על כבוד תורה של חבירו דאין כבוד אלא תורה ולכך מתו במדה זו כי היא חייך גו' ואמרו שמתו במיתת אסכרה דאפשר דכל אחד דיבר לשון הרע והיה מספר בגנות חבירו וסימן ללשון הרע אסכרה כדאמרינן פרק במה מדליקין [שבת לג.]. ואמר שמתו בין פסח לעצרת להורות שמתו בהשגחה כי הוא הזמן ממוצע לבריאות וקרוב לרפואה כדאמרינן בשבת כל שקייני טבא בין דיבחה לעצרתא וק"ל:

13. מהר"ל - חידושי אגדות שם

ומתו מיתת אסכרה מפני כי אסכרא מתחיל בפה ומסיים בגרון שממנו הדיבור שהוא עצם החיים, ומפני כי החיים תולה בפה ובגרון שממנו הדיבור, שהרי כתיב (בראשית ב) ויהי האדם לנפש חיה ותרגומו לנפש ממלא, ולכך נקרא אסכרא על שם שנסכר הגרון שממנו הדבור שהוא עצם החיות ולכך מיתה הגמורה היא מיתת אסכרה

V. The Optimism of Lag BaOmer

14. פרי חדש - אורח חיים סימן תצג ס"ק ב

ומיהו יש לדקדק בשמחה זו למה, ואי משום שפסקו מלמות, מה בכך, הרי לא נשארו אחד מהם וכולם מתו ומה טיבה של שמחה זו, ואפשר שהשמחה היא על אותם תלמידים שהוסיף אח"כ רבי עקיבא שלא מתו כאלו

15. תלמוד בבלי - מסכת סנהדרין דף פו עמוד א

סתם מתניתין רבי מאיר, סתם תוספתא רבי נחמיה, סתם ספרא רבי יהודה, סתם ספרי רבי שמעון, וכולהו אליבא דר"ע

16. רשב"ם - בבא בתרא דף קכד עמוד ב

והיינו דאמרינן בעלמא (סנהדרין דף פו.) סתם מתני' רבי מאיר... סתם סדר עולם ר' יוסי...

17. חפץ חיים - שמירת הלשון חלק א שער הזכירה פרק י

אבל אם פוגם ומטמא ח"ו את כח הדיבור שלו, ע"י לשה"ר ורכילות וליצנות ושקר וכדומה, ולא יעשה תשובה, ואח"כ ידבר בפיו דברי תורה ותפלה, איזה כח יש בהן להמשיך על התורה והתפלה היא קדושה עליונה, אחרי שכלי המבטא שלו הם פגומים וטמאים בעצמם מכבר...

היוצא מכל דברינו, שע"י שמירת הלשון כדין, זוכה האדם לקדש את כח הדבור שלו, ואז תורתו ותפלתו יתקבלו למעלה.

Takeaways:

1. No coincidence that we call the aveilus "Sefirah," as it was significant that it happened now.
2. This explains why we can have different minhagim, including some past Lag BaOmer.
3. Sefiras HaOmer is a time to work on elevating our humanity, which means proper speech.
4. Lag BaOmer is a reminder that even if we've fallen, we can pick up and improve.
5. Practically: Replace old habits with positive speech, steer conversations, and avoid situations.